

Izhaja vsako sredo. — Naročnina za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifi. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Gospodarstvo je odločujoče

Tehten govor nar. posl. g. Mohoriča — Drag žitni režim — Krize še ne bo kmalu konec

Narodni poslanec g. Ivan Mohorič je govoril v nedeljo na shodu kovinarjev v Ljubljani. Govoril je o krizi kot strokovnjak, ki pozna stvar do podrobnosti in zato so njegova izvajanja tem pomembnejša.

G. Mohorič, ki je pomočnik ministra za trgovino, je v svojem govoru najprej poudarjal različnost gospodarskih interesov v državi, nato pa je omenil žitni režim, zaradi katerega je Slovenija kot pasivna dežela plačala za moko polnih 160 milijonov dinarjev preveč, pri tem pa je država dolžna izvoznemu društvu za žito 184 milijonov.

Posledica tega je, da so s kmetom vred zale v težkoče banke in davkarje. Kmet zmore trenutno le eno tretjino naloženih mu davkov, in ne more izpolnjevati svojih obvez ne do dr-

žave, ne do trgovca, ker je njegova kupna moč popolnoma oslabiljena — nikjer pa ni videti rešitve.

Samo v Vojvodini so vredne zaloge žita do pol milijarde dinarjev, po vojvodinskih vaseh pa poje boben. Kako in kaj je s tem žitom, je čudno vprašanje ob naraščajoči brezposelnosti. Zastoj izvoza, celo živine, je vsak dan večji.

Kriv tega položaja pa je zlasti primanjkljaj 1 milijarde dinarjev, ki smo jih doslej prejeli od Nemcev. Majhna rešitev iz tega vprašanja pa bodo izredne naredbe v zaščito domačega gospodarstva.

Kako se bo na ta način dala dvigniti kupna moč prebivalstva, je več ali manj jasno.

G. Mohorič je dalje izrekel mnenje, da krize še ne bo kmalu konec.

Konec žitnega režima

Žito in moko bodo zopet lahko svobodno prodajali

Pretekli teden so v Narodni skupščini razpravljali o predlogu, da se ukine dosedanji žitni režim in da se zopet uveljavi prosta trgovina z moko in z žitom. Ni dvoma, da bo skupščina ta predlog sprejela, tako da bo vsaj prihodnji žitni pridelek zopet prost.

Znano je, da je državna uprava lani sklenila ustanoviti posebno družbo, ki je imela izključno pravico kupovati in prodajati žito. Družba naj bi prodajala žito ne samo doma, ampak predvsem na tuje. Ker pa je bila tužina z žitom tako založena kakor še nikdar prej, je nastal v izvozu našega žita zastoj in škoda smo trpeli doma, ker družba zaradi

zastoja v trgovini s tujino ni dobila pravočasno v roke dovolj denarnih sredstev, da bi bila kupila vse žito.

Sklep, da se ukine dosedanji žitni monopol, je pa še posebnega pomena za Dravsko banovino. Naša ožja domovina mora namreč žito uvažati. Poznavalci razmer sodijo, da potrebuje Dravska banovina na leto okoli 800—1000 vagonov žita od drugod. To žito smo morali plačati znatno dražje kakor bi ga bili plačali sicer. Letos bo ta denar ostal doma in kar je glavno: kruh bo nekaj cenejši, kar pri dosedanji brezposelnosti ni brez pomena.

Državni proračun sprejet

Te dni je Narodna skupščina sprejela državni proračun in z odobritvijo državnega proračuna v parlamentu je dobilo naše državno gospodarstvo svojo trdno in solidno podlago.

Proračunska razprava ni bila dolga, a zato toliko bolj stvarna. Prej smo bili primorani poslušati v proračunski razpravi večinoma same strankarske stvari, stvarne kritike pa je bilo prav malo. Sedanja proračunska razprava pa je pokazala, da je tudi pri nas možno stvarno delo.

Druga važna okolnost pa je odgovornost za proračun. Mi vemo, da proračun ne obsega

vseh postavk, ki bi jih ljudje radi našli v njem; zlasti mnogo postavk za javna dela in za razne podpore manjka. Za take primanjkljaje pa sedaj ni več odgovorna le vlada, ampak je v prvi vrsti odgovoren parlament, ki je pač moral vpoštevati dejstvo, da se iz državne blagajne ne da potrošiti več kakor toliko, kar ljudje noter znosijo v obliki davkov — kako pa gre dandanes s plačevanjem davkov, to pa vemo vsi.

Odgovornost in kontrola parlamenta nad državnim gospodarstvom pa sta najboljša jamstvo za red v javni upravi, red pa je glavni pogoj za zaupanje v državno upravo.

Iz parlamenta

Naglo delo — Različne struje

Naše narodno zastopstvo nima samo prijateljev, ampak ima tudi dosti nasprotnikov, kar je tudi čisto naravno; toda tudi najhujši nasprotnik mora priznati, da parlament dela in sicer dela toliko in tako, kakor prejšnje narodne skupščine niso nikdar delale.

Vrsta zakonov, ki jih je sedanji parlament že rešil ali pa jih bo v doglednem času še rešil, je že prav dolga. Nočemo trditi, da je vse od parlamenta izvršeno delo vzor popolnosti, toda že okolnost, da kaže parlament svojo dobro voljo za resno in stvarno delo, je v teh hudih časih lepa in dobra tolažba.

V vsakem parlamentu je najvažnejša razprava o proračunu, kajti ravno proračun mora dajati točno sliko celotne državne uprave. In ravno v proračunski razpravi se je pokazalo, da gre našim poslancem res le za stvarno delo, brez tistega večnega političnega strankarskega prepiranja in prerekanja, ki je morilo toliko let vse naše gospodarsko življenje.

V proračunski razpravi pa se je tudi pokazalo še nekaj, kar utegne biti za naš bodoči razvoj še velike važnosti; pokazalo se je namreč, da lahko tudi v tako enotnem parlamentu kakor je naš obstoje nasprotja, toda ta nasprotja morajo biti stvarna, v prvi vrsti seveda gospodarska. In v pravkar končani proračunski razpravi sta se pokazali prav krepko dve struji: industrijska in agrarna (kmetijska). Nič ni bilo „liberalstva“, nič nekdanjega „klerikalstva“, ampak šlo je za to, kaj bomo delali s svojim denarjem, ki je za vse enak! In to je dober znak za bodočnost.

Zanimivo in pomembno zlasti za kmeta pa je, da se je v tem resnem in stvarnem ozračju jasno pokazala ogromna kmetijska večina. To je najboljši dokaz, da pri nas nihče ne bo mogel preko kmetov ali pa celo brez njih in proti njim. Ta ugotovitev je važna, ker nam pove, da bo kmet v naši državi še dolgo (ako ne vedno) odločilna sila, če bo složen, in odločilna sila bo brez ozira na ta ali oni način vladanja. Samo sloga je potrebna, pa bo kmet v resnici gospod.

Volitve v Nemčiji

Za predsednika bo po vsej priliki zopet izvoljen maršal Hindenburg

V nedeljo 13. t. m. so se vršile v Nemčiji volitve za predsednika nemške republike.

Hindenburg je dobil nad 18 milijonov glasov.

Hindenburg ni dobil absolutne večine, ker mu manjka do nje še 168.000 glasov. Zato bodo 10. aprila ponovne volitve, pri katerih bo brez dvoma izvoljen za predsednika nemške republike njen dosedanji predsednik Hindenburg.

Za regulacijo Save in za odpravo kuluka

Pomemben govor nar. poslanca A. Komana — »Štediti, kjer se s štednjo napravi več škode nego koristi, tam štednja ni umestna«

Na 22. rednem zasedanju Narodne skupščine je v razgovoru o proračunu ministrstva za gradbe izvajal nar. poslanec A. Koman naslednje:

Gospodje narodni poslanci! Pregledujoč buĉet ministrstva za gradjevine, sem opazil, da nima v nobeni partiji zasigurate vsote za regulacijo reke Save in Drave.

Gospodje poslanci! Prav je ako se štedi. Toda štediti tam, kjer se napravi s štednjo več škode nego koristi, tam štednja ni na mestu. Ako se je hotelo štediti v ministrstvu gradjevin, bi se smelo štediti samo pri personalnih izdatkih, nikakor pa ne pri materialnih.

Posebno se ne sme štediti v onih sluĉajih, kjer se škoda, ki nastane vsled varĉevanja v materialnih izdatkih, nikdar veĉ popraviti ne da. Evo, gospodje poslanci, iznesel vam bom sluĉaj regulacije reke Save.

Vprašanje regulacije reke Save

Reka Sava naraste veĉkrat, kakor hudournik. Vsled goratega ozemlja naraste Sava v par urah po veĉ metrov, ki v divji brzini odnaša s seboj vse, kar doseže. Ruši obreĉne mline, podira drevje in odnaša plodno zemljo, ki je imamo v Sloveniji že itak tako malo, kar sem omenil že v naĉelni debati. Vsak kvadratni meter plodne zemlje je za Slovence dragocena posest.

Ob bregovih reke Save imajo postavljene svoje hišice naši pridni delavci, katerim je oral zemlje vse njihovo premoženje. Njim grozi, da jim Sava v doglednem ĉasu odplavi njihovo zemljo in domove.

Vsled premajhnih dotacij za regulacijo Save od Medvoda do Litije se ni že od leta 1925 skoro ničesar storilo. Na stotine hektarjev plodne zemlje je bilo odnešenih; in ta zemlja je izgubljena.

Izdatke, katere porabimo v svrhu oĉuvanja zemlje in druĉinskih domov, ne smemo gledati samo s stališĉa njihove materialne in gospodarske vrednosti, ampak tudi s stališĉa, da na tej ogroĉeni zemlji prebiva na stotine delavskih, obrtniĉskih in kmetskih druĉin.

Vprašanje je nujno

Gospodje poslanci! Poloĉaj ob reki Savi je tak, da se ne sme absolutno nič veĉ odlašati z regulacijo. V mojem srezu v občini Devica Marjia v Polju proti nevarnosti, da bo Sava pri prvem velikem naliivu predrla obreĉje in si izkopala novo strugo, široki most pa, ki veže sosedno občino, bo ostal na suhem. Stroški, ki bodo v tem sluĉaju nastali z novim mostom, ali pa s spravljanjem reke nazaj v staro strugo, bi bili stokrat veĉji kot pa izdatki za pravoĉasno popravilo obreĉja.

V kresniškem okraju grozi, da bo ob prvem naliivu Sava odnesla zadnjih 50 hektarov plodne zemlje, v ozki dolini, ki jo še imajo ondotni prebivalci.

Vsled tega mi je zelo žal, da so vsote, ki so bile predlagane s strani banskih tehniĉskih oddelkov za regulacijo Save, v naĉrtu buĉzeta za bodoĉe upravno leto izpušĉene.

Ker se pa mora dobiti denar za osiguranje sedanjih bregov reke Save, predlagam, da gospod finanĉni minister — obĉalujem, da ga ni tukaj — zagotovi v finanĉnem zakonu pooblastilo, da se iz raznih prihrankov zbere najmanj vsota 2.000.000 dinarjev za popravilo porušenih varnostnih naprav, v prihodnjem buĉzetu pa da se vnese odgovarjajoĉa potrebna redna vsota za regulacijo in oĉuvanje obreĉja reke Save od Medvoda do Litije.

S tem ne bode oĉuvana samo zemlja, ki je za vedno izgubljena, ako jo reka odplavi, temveĉ bo oĉuvan tudi narod, ki na njej Źivi.

Drĉavi pa bodo prihranjeni veliki izdatki, ki bi nastali vsled porušenih bregov in za vzdrĉevanje osirotelih druĉin, ki bi ostale brez zemlje in domov.

Za odpravo kuluka

Še eno stvar moram omeniti ob priliki pretresa buĉzeta ministrstva gradjevin, ki je za Dravsko banovino prvenstvene vaĉnosti, to je vprašanje kuluka.

Vsa banovina, vse prebivalstvo je enoduĉno proti kuluku. Nobena stvar ni tako razburila ljudi, nobena stvar ni povzročila toliĉko hrupa in nevolje in toliĉko odpora kot ravno kuluk. En sam glas se Źiri po vsej banovini: kuluk mora pasti, kuluk se mora odpraviti. Kardinalna zahteva naših volilcev je bila, ko smo Źli na volišĉe, da se kuluk ukine. Mirne duše trdim, da govorim v imenu vseh poslancev Dravske banovine in vsega prebivalstva naše banovine, da se kuluk pri nas mora odpraviti.

Mi v Dravski banovini plaĉamo cestne doklade, a poleg tega se zahteva od nas plaĉilo za kuluk ali roĉno delo. To je samo pri nas, to ni nikjer drugje v drĉavi.

Zahvalno moram omeniti, da je tudi gospod minister gradjevin mnenja, da se lahko po § 37. o samoupravnih cestah iste vzdrĉujejo bodisi s kulukom, ali pa z dokladi.

Ker sem uverjen, da bode minister financ iznešene stvarne in nujne potrebe glede reguliranja reke Save vpošteval, in da bo gospod minister gradjevin vpošteval naše zahteve glede odprave kuluka, izjavljam, da bom glasoval za predloĉeni buĉzet ministra gradjevin.

Zniĉevanje plaĉ

V zvezi z ukrepi, ki jih je rodil teĉavni gospodarski poloĉaj, je tudi splošno zniĉevanje plaĉ, zlasti pri javnih nameštĉenih. Drĉavna uprava raĉuna, da bo z zniĉanjem plaĉ pridobila okoli 500 milijonov dinarjev na leto.

S stališĉa drĉavne uprave je ta ukrep razumljiv: kjer ni zadosti dohodkov, tam se neha jo tudi izdatki.

Drugaĉna pa je stvar s splošnega gospodarskega stališĉa. V tem oziru velja za uradnike in za delavce isti gospodarski zakon: vsako zniĉevanje plaĉ oslabi kupno moĉ vseh slojev in stanov.

Uradnik ali delavec, ki pride ob zasluĉek, ne more zadostiti veĉ svojim obveznostim. On ne more plaĉati stanovanja, kakorŹno potrebuje, in ne more si kupiti obleke, obuvala in hrane. Zniĉevanje zasluĉka je kakor klin, ki poganja na stotine drugih klinov, ĉe ga zabijeŹ vedno globlje v gospodarsko telo. Zniĉevanje dohodkov ima za posledico novo brezposelnost.

Oĉividno je, da se na ta naĉin kriza ne bo dala ozdraviti, ampak bo treba iskati novih potov za njeno reŹitev. Poseĉi bo treba po sredstvih za obnovo gospodarskega Źivljenja tja, kjer so, in ne tja, kjer jih ni.

Za masiranje

pri prehlajenju, lenem krvnem toku in posebno pri revmatiniĉnih boleĉinah, se že skozi 35 let najraĉji vparablja kot zanesljivo domaĉe sredstvo. Fellerjev blagodiŹeĉi Elsafluid. Poskusna steklenica Din 6—, dvojna steklenica Din 9— povsod. Po poŹti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice za Din 62— brez daljnih stroŹkov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Podonavje

Poskus za gospodarsko obnovo srednje Evrope

Ze v zadnji številki našega lista smo omenili predlog predsednika francoske vlade, naj bi se drĉave, ki so nastale na ozemlju nekdanje avstroogrske monarhije, gospodarsko zdruĉile na ta naĉin, da bi druga drugi olajŹale izvoz oĉiroma uvoz raznih pridelkov in izdelkov z zniĉanimi, samo za te drĉave veljavnimi carinami. Na ta naĉin bi v teh drĉavah vzcvetela industrija in omilila brezposelnost, na drugi strani pa bi kmetje laĉje in boljŹe prodajali svoje pridelke.

Naĉrt francoskega ministrskega predsednika je na prvi pogled zelo vabljiv in zapeljiv. Kdor ve, da imata Avstrija in ĉeŹka zelo razvito industrijo, na drugi strani pa, da imajo Jugoslavija, Ogrska in Romunija preobilico Źiveĉa, ta bo brez dvoma trdil, da je gospodarska zveza med temi drĉavami nekaj ĉisto naravnega, ker bi se industrijske drĉave dopolnjevale z agrarnimi.

ĉe pa pogledamo zadevo nekoliko natanĉnejŹe, vidimo, da taka zveza le ne bi bila tako lahka stvar.

Avstrija n. pr. nima danes samo visoko razvite industrije, ampak je zlasti po vojni silno dvignila svoje kmetiĉstvo, tako da nekatere kmetijske proizvode — mleko — že izvaĉa! Ta raztoĉ gre svojo pot naprej in zastopniki avstrijskih kmetov za nobeno ceno ne bodo mirno gledali, kako bi naše ali pa romunsko Źito uniĉevalo cene domaĉih pridelkov.

Enak je poloĉaj na ĉeŹkem. Na ĉeŹkem je kmetska (agrarna) stranka najmoĉnejŹa in pod vplivom te stranke in sijajne gospodarske organizacije ĉeŹkih kmetov se je kmetiĉstvo na ĉeŹkem tako razvilo, da bo ĉeŹka vsak hip izvozna deĉela tudi za agrarne proizvode in ne samo za industrijske. Kaj naj torej poĉno ĉeŹi z našim ali pa z romunskim Źitom? In res so se ĉeŹki agrarci že prav odloĉno izrekli proti nameravani zvezi!

Pri nas pa je poloĉaj zopet tak, da zahteva drĉavni in gospodarski interes, da ĉim bolj razvijemo svojo lastno industrijo. To velja posebno za Dravsko banovino, ki je že danes v visoki meri navezana na obrt in industrijo. Kje naj dobe naši ljudje svoj kruh, ĉe bo v deĉeli tujega blaga v izobilju?

Teĉave za novo zvezo torej niso ravno majhne in mi bomo morali zelo paziti, da bode v vsakem sluĉaju tudi naši gospodarski interesi dobro zavarovani.

Brezposelnost raste

Po najnoveŹih uradnih podatkih je doseglo Źtevilo brezposelnih v naši drĉavi skoraj 200 tisoĉ! Od tega visokega Źtevila odpada lep del na Dravsko banovino.

V Sloveniji se ustavlja obrat za obratom. Trbovlje, Jesenice, Senovo, Zagorje — vse to so imena, ki jih delovni ljudje kar s strahom posluŹajo, ker vedo, kaj tam preti: eesta in glad. Pomoĉi pa ni nikjer in od nikoder; tisti milodari namreĉ, ki jih dele občine in dobra srca, niso nikaka pomoĉ, ker trajajo samo od danes do jutri.

Za omiljenje brezposelnosti so ljudje predlagali že na stotine naĉinov: iz deĉele je treba odgnati tujce, iz uradov in delavnic je treba odsloviti Źenske i. t. d. Vse to pa so samo zdravila za mozolce, ne pa za celo bolezen — trajno se da brezposelnost odpraviti samo z delom in tukaj je treba zastaviti vse sile.

Za ustvarjanje delovnih moĉnosti in prilik pa je potreben denar in ta denar se mora dobiti za vsako ceno. Denar mora nekje biti, kajti v zemljo se ni udril, samo poiskati ga bo treba in izdajati ne za stvari, ki niĉ ne nesejo, ampak za produktivne namepe.

Kmetske misli

Položaj, v katerem se nahaja današnji kmet, nas sili in uči misliti marsikaj. Dosedaj še tako nezaveden in neveden je začel pod pritiskom neznosnih razmer malo bolj misliti, tako da se njegovo duševno obzorje širi bolj in bolj. Kar je dosedaj morda le nekako čutil in mislil, izraža že danes precej glasno — in tako je prav. Sedaj ni čas kazati ligo v žepu; pomoliti jo je treba pod nos onim, predvsem onim, ki so v toliki meri krivi današnjega mučnega kmetkega položaja.

Po raznih listih se kaj rado piše in podarja — »kmet je steber, na katerem sloni vse« — kar je tudi res pravilno. Vendar se pa te resnice ne zavedajo vsi drugi stanovi, ter ravno kmeta — svojega krušnega očeta — izkoriščajo vsak po svoje. Poleg tega ga pa še kaj radi zapostavljajo in zasmehujejo kot — »neumnega paura« — ki gara v potu svojega obraza od zore do mraka — zanje. Če pojde tako naprej, kaj se zna zgoditi tem izkoriščevalcem? Menda približno tako kot onemu, ki žaga vejo pod seboj. In kdo ima v tem največji delež? Vsak po svoje. — Kmet jih vidi in pozna.

O krizi se zadnje čase veliko govori in piše. Kdo jo občuti bolj kot kmet? Vemo, da je huda po svetu in doma. Ni pa splošna; kajti nekatere doseže le polovično ali pa sploh nič; in teh je veliko. V omiljenje položaja revnejših ne store nič. Nas in vse prizadete pa tolažijo z lepimi besedami, da se bo počasi obrnila na bolje in da je ponehavanje krize skoro že na vidiku itd. Mi tem tolažilnim besedam zaenkrat še dosti ne verjame. Lepih in tolažilnih besed je že padlo na koše, teh je zaenkrat dovolj. Sedaj je skrajni čas, da se pravica in poštenje dejansko izkaže.

Smo preproste kmetke glave, vemo pa tudi, kje bi se dal precejšen del »krize« — te moderne bolezni ozdraviti. Če se že na zunaj ne bi dalo dosti doseči, bi zatiranje iste znotraj še najbolj uspelo. Mar ne? — Prav lahko; le poslušajte. Vsi tisti, kateri vlečejo prekomerno visoke plače na račun državnega proračuna, naj se odrečejo tistemu previšku, ki je izšel v eni ali drugi obliki iz davkoplačevalcev, večinoma nas itak že revnih kmetov. Teh je za naše in današnje razmere preveč. Tu je treba urediti. Danes na žalost opazamo našo mladino, kako rine v šole, kjer študira in študira s trdno vero, kako bo v bodoče koristila sebi; škodila pa revni rodni grudi s svojo inteligenčno preobremenitvijo. Ne bi li bilo bolje, da bi se precejšen del naše kmetke inteligence po dovršenih študijah posvetilo zopet kmetijstvu in kmetko-gospodarski politiki? S tem bi se izboljšalo stanje naših kmetkih razmer, tako da bi v bodoče kmetje lažje shajali, zemljo bolje obdelovali in izkoriščali in zaposlili več delovnih moči. Šele z izboljšanjem kmetkih razmer, bo ustavljen beg mladine v mesta in naraščanje brezposelnih; ki so v večini strah onim, ki to pravzaprav povzročajo.

Kaj pa penzije? — Oh, kako se to lepo sliši. Posebno če je mastna in po kratki službeni dobi dobljena, bolj kot zaslužena ter da se vleče najmanj 15 let zasé in celo družino. Prijetno za onega, ki vleče — gorje onemu, ki plača. Predvsem bi se moralo gledati, da se zaposlijo res prvovrstne moči uradništva — po znanju in zmožnosti, ne morda po »protekciji«. In ti bi morali vršiti službo celi dan (ne samo nekaj ur) celo življenje, do splošne onemoglosti, potem šele v — zaslužen penziji. Kaj pa kmet? Tudi on se šola in študira ter vrši svojo težko stanovsko službo pri vseh svojih težkih razmerah. In kmetova penzija? Celó življenje gara za svoje skromne sprotne potrebe. Rezerve ni in s penzijo seveda tudi ni nič. Dokler količkaj more, pomaga si

Schichtov

RADION pere sam

Veliko belejše ko
beli golobi,
zato si po večkrat
pravilo ponovi:

- A. Rastopi Radion v mrzli vodi.
- B. Kuhaj v raztopini perilo 20–30 minut.
- C. Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 6/32

in... belejše

na, ko pa obnemore in umre — se odpočije v grobu... Trdi so zakoni narave, pozna jih samo kmet. Rečem pa: vsak naj dela in živi pošteno.

Nadalje zelo poostruje pri nas krizo sesajoci in izkoriščajoči velekapital — večinoma tuj — industrija; vprašajmo se, ali nima tu niti najmanj moči in vpliva naša kraljevska vlada? Ravno tako naši trgovci in obrtniki iščejo in zahtevajo previsoke čiste dobičke. Vsak davek prenesejo zelo hladnokrvno na rame odjemalca — večinoma kmeta. Kakor vidimo, vsak hoče priti na svoj račun in to na dober; vsi ti želijo in hočejo nele za sproti »nobeč« shajati, temveč si tudi stvarjati rezervo, ki sega v nedoglednost...

In kmet? Njegovo delo in pridelki imajo tako sramotno nizke cene, da se o cenah že govoriti ne more. Torej je to, kar je za življenski obstoj — tudi drugih stanov — neobhodno potrebno — zelo po ceni. Ne bi imeli nič proti temu, če bi se tudi druge razmere temu prilagodile. Na vsak način bo treba spraviti ta celi življenski aparat v ravnotežje. Drugače ne gre in ne bo šlo. Zadnje čase zremo malo dalje kot nam nos kaže, govorimo o marsičem in mislimo...

Z veseljem opazujemo, da se je kmetki duh zadnje čase nekako osvobodil — tistih zastarelih spon duha, ki mu jih je nadelo že davno kruto germansko gospodstvo — kot sužnju. Pokajo in padajo spon duha ena za drugo, kmet — velikan se budi in giblje — prestal je in dela dobro šolo. Ta življenska šola budi njegovega duha, ki v malo boljših prilikah miruje in se ne briga dosti za širšo okolico. Začel se je zavedati, do sedaj še razkropljene moči in svojih naravnih pravic. Čedalje bolj ga navdaja smisel za skupnost in skupno delo. Sedaj je čas. Pričnimo povsod

s kmetko-mladinskimi organizacijami in tem pritegniti čim več kmetke moči, da si z združenimi močmi priborimo naše pravice, novo in boljše dobo življenja. Ne pride ničesar samo od sebe, kaj dobrega pa še najmanj; torej ne stojmo prekrižanih rok — pojdemo na delo.

T. M.

XIV. kožuhovinarski sejem v Ljubljani se vrši nepreklicno 21. in 22. t. m. Ker je to letos zadnja taka prireditev, je nujno potrebno, da lovci pošljejo vso kožuhovino, ki so jo morda obdržali doma ali pa jo pridobili kesneje po prvem letošnjem sejmu, takoj na »Divjo kožo«, Ljubljana — velesejm. Za ta drugi letošnji sejem je prijavljenih že več uglednih, dobrih kupcev, zlasti iz inozemstva.

Malinovec

pristen, iz gorskih malin, v kantah po 10 in 20 kg, nudi po ugodnih cenah

FRANČ PUSTOTNIK

Blagovica, pošta Lukovica

Pri slabem počutju je naravna »Franz Josefova grenčica« prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo »glasno prav milo učinkovanje« Franz Josefove vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz Josefova grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Za izobrazbo našega kmetijskega ljudstva

Šesttedenski zimski kmetijski tečaj v Veliki Dolini

Ze več let se je v Veliki Dolini gojila želja po prireditvi kmetijskega tečaja, toda do resnične prireditve je prišlo šele letošnje zimo.

Tečaj se je vršil v gradu Mokrice in sicer od 15. januarja do 19. februarja t. l. vsak teden po en dan pod vodstvom domačega šolskega upravitelja g. Josipa Pečnika, kateri je bil leta 1911 usposobljen za voditelja kmetijsko-nadaljevalnih šol, a leta 1929 mu je bila na sadni

v drugih državah še veliko bolj občutna nego pri nas. Posebno je imponiral udeležencem že od prej znani in priljubljeni predavatelj sreski kmetijski referent g. T. Ambrož s svojim prirojenim humorjem.

Predavali so gg.: sreski kmetijski referent Ambrož iz Krškega o poljedelstvu, perutninarstvu, vzgoji sadnega drevja, vinogradništvu in kletarstvu; sreski gozdar ing. Cerjak iz Krške-

Udeleženci zimskega kmetijskega tečaja v Vel. Dolini

razstavi na kmetijski šoli na Grmu pri Novem Mestu priznana zlata diploma.

Veleposestnik g. Srečko Berger je dal za predavalnico na razpolago eno najlepših soban ter poskrbel tudi za ogrev, snajenje in deloma tudi za opremo — vse brez odškodnine, za kar naj sprejme iskreno zahvalo.

Povprečno število slušateljev, med katerimi je bil tudi župan g. Franc Žerlič, je znašalo 54 na dan. V lepem številu so tečaj posejali zlasti člani podružnice S. V. D. in člani Sokola iz Bregane. Pohvalno so bile zastopane sledeče vasi: Bregana, Bregansko selo, Obrežje, Brezje, Nova vas, Rajec, Ribnica in Jesenice. Udeleženci so ves čas z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavateljev, ki so kot strokovnjaki obdelali v lahko umljivi in prikupni obliki mnogo prepotrebne gradiva s posebnim ozirom na sedanje težke razmere, na svetovno krizo, ki je

ga o gozdarstvu; kmetijski referent Mahorčič iz Brežic o negi sadnega drevja; šolski upravitelj Josip Pečnik iz Velike Doline o državljanstvu, kmetijskem knjigovodstvu in sadnih plemenih in vrstah; ravnatelj kal. sindikata Konrad Pučnik iz Zagreba o umetnih gnojilih, sreski živinozdravnik Varl iz Krškega o živinoreji in živinozdravništvu.

Tečaj je zaključil sreski načelnik g. dr. Čuš z vznesenim, jedrnatim govorom. Ob sklepu so vsi navzoči udeleženci tečaja ter ostalo občinstvo vzklikali našemu narodnemu kralju.

V spomin na kmetijski tečaj je g. ravnatelj kal. sindikata Konrad Pučnik fotografiral udeležence, tem potem izdelal in poslal brezplačno g. šol. upravitelju J. Pečniku v razdelitev 55 slik, za katere se mu prejemaniki tem potom zahvaljujemo.

kovnih navodil. Tako je bil pouk kar najbolj spopolnjen in poglobljen. Tekom tečaja je bil izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev živinorejske in mlekarke zadruga za Poljansko dolino. Ravno ti dve organizaciji sta za okoliš štirih občin (Poljane, Trata, Oselica, Javorje) nujno potrebni in z ustanovitvijo bo nedvomno odstranjena ledina, ki do danes oklepa to drugače napredno dolino in ovira njen gospodarski napredek. Dolino je bilo treba zdramiti iz kmetijsko-organizatoričnega mrtvila. Ravno v tej čini je jedro uspeha kmetijskega tečaja na Trati. Tečaj je zaključil sreski načelnik dr. Ogrin na prav slovesen način ob navzočnosti vseh krajevnih činiteljev Poljanske doline.

Goriče. Kmetovalcem iz župnije Goriče se je izpolnila dolgoletna želja, imeti svojo zadrugo mlekarstvo. Dne 8. t. m. se je vršilo lepoštevilno obiskano zborovanje, katerega se je udeležilo tudi odposlanstvo iz sosedne občine Trstenik. Na sestanku je predaval banovinski mlekarški strokovnjak g. Pavlica o mlekarstvu in mlekarški organizaciji. Po dolgem razmotirvanju je prišlo do sklepa, osnovati mlekarstvo zadrugo s sedežem v Goričah za občini Trstenik in Goriče skupaj. Da pa je bilo mogoče ustanoviti zadrugo, gre predvsem zasluga zdravilišču na Golniku odnosno njenemu ravnatelju g. Čep-laku, ki priporoča zadrugo, kot dobaviteljico mleka in mlečnih izdelkov za zdravilišče. Banovinski odposlanec g. Pavlica je imel proti ustanovitvi zadruga mnogo pomislekov, zato je pri-

poročal pridružitve k zadrugi mlekarji v Predoslje. Ko pa je doznal za željo Golnika, je takoj pristal na ustanovitev samostojne zadruga, kateri je obstoj na ta način mogoč. Vso pomoč je zadrugi obljubil tudi navzoči načelnik mlekarke zadruga iz Predoslja g. Zupan. Načelnikom zadruga je bil izvoljen g. Karel Zaplotnik, posestnik iz župnije Goriče, ki je največ deloval za ustanovitev zadruga mlekarne.

Lesce. V soboto 12. t. m. so se zbrali vsi zastopniki mlekarških zadrug vsega radovljanskega sreza na posvetovanje radi reorganizacije mlekarstva. Zborovanje je pozdravil navzoči sreski načelnik g. dr. Vidmar, nakar sta podala referate sreski kmet. ref. g. ing. Rataj in ban. mlek. uradnik Fr. Pavlica. Po poročilu se je razvila debata, v katero sta posegla zlasti g. Janez Gorja, bivši poverjenik za kmetijstvo in Ivan Ažman, župan iz Hraša. Razmotrivalo se je, kako organizirati odnosno združiti vse mlekarke zadruga v močnejše centrale, zlasti pa tudi kako ustanoviti na Bledu higiensko mlekarstvo. Konečno se je izvolil pripravljalni odbor, ki ima namen pripraviti vse potrebno za izvršitev načrta. Še istega dne na večer in v nedeljo zjutraj pa se je vršilo zborovanje kmetovalcev pri mlek. zadrugi v Podkorenu in Ratečah, kjer je predaval g. Fr. Pavlica o združitvi imenovanih mlekar. Gospodarska slika dovolj jasno kaže, da spadata ti dve mali mlekarji v eno skupnost, ki bi bila možna boljšega razvoja. Združitve je pa končno le odvisna od uvidevnosti kmetovalcev, kakor tudi od dobre volje.

Konjiška vas. V nedeljo 6. marca se je vršil v naši vasi ustanovni občni zbor »Kmetijske sokolske čete«. Z godbo na čelu so prikorakali naši fantje in moške v gostilno Kolarič, kjer je bil občni zbor. Iz Konjic so prišli odposlanci tamošnjega društva in sreski podnačelnik gosp. Dereani. Po pozdravnem govoru, predavanju o ustanovitvi sokolstva dr. Tyršu in poročilu pripravljalnega odbora, se je izvolila četna uprava s starostom Ajdnikom na čelu. Četa bo pričela takoj z delom in upamo, da bo imela tudi uspehe.

Konjice. Tukajšnje sokolsko društvo je na lep in dostojen način proslavilo v soboto, 5. marca Tyrševo stoletnico. Starosta brač dr. Mejak je v lepem govoru pojasnil zbranemu občinstvu delo in življenje velikega Sokola Tyrša. Nastopili so tudi vsi oddelki z lepimi telovadnimi točkami. Med odmori je igral društveni tamburaški orkester. — V nedeljo 6. marca se je vršil v Konjiški vasi ustanovni občni zbor tamošnje »Kmetijske sokolske čete«. Bil je izredno dobro obiskan. — Narodni poslanec tukajšnjega sreza g. Gajšek Karel je izposloval za najrevnejše ljudi našega sreza en vagon koruze. Ljudstvo mu je za to človekoljubno delo iskreno hvaležno. — Tukajšnji sreski načelnik odhaja te dni na svoje novo službeno mesto v Črnomelj, odkoder pride k nam tamošnji sreski načelnik g. Suhač. — Na praznik sv. Jožefa se vrši v konjiškem narodnem domu ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD. — Konjiško lutkovno gledališče uprizarja te dni igrice: »Konjiške gore zmaj«, ki jo je spisal naš rojak Branko Rudolf.

Sejmi.

- 20. marca: Ig, Moravče, Kočevje, Sv. Barbara, Št. Jernej na Tinskem, Šmarje pri Jelšah.
- 21. marca: Dvor, Mirna peč, Dobrova, Višnja gora, Rogatec, Pernovo, Žiganski vrh, Št. Ilj pri Velenju.
- 22. marca: Metlika, Grahovo, Črnomelj.
- 24. marca: Vel. Mraševo, Stična, Marija v Jare-nini, Konjice, Laško, Rajhenburg.
- 25. marca: Št. Jurij, Novo mesto, St. Gothard.
- 26. marca: Tržič, Horjul, Lukovica.

Domače delo svetla točka v krizi. V današnjem oglasnem delu opozarjamo na ponudbo trdke: Domača pletarska industrija, Josip Kalš, Maribor. Trubarjeva ulica 2. Pletilni stroj »Regentinja« pomeni za delavoljne novo stalno možnost mesečnega zaslužka.

Dopisi

Naklo pri Kranju. — Kmetijska filmska prireditve v Naklem pri Kranju. — V narodni šoli v Naklem se je vršilo dne 6. marca t. l. poučno kmetijsko filmsko predavanje, katerega se je udeležilo 114 oseb. Udeleženci so sledili živim slikam, ki so nazorno pokazale najnovejše načine kmetovanja, z izrednim zanimanjem. Predaval je kmet. referent Sustič iz Kranja. Pri aparatu pa je vneto šodeloval ravnatelj agrikulturnega urada v Zagrebu g. Pučnik. Naši kmetovalci zmerom bolj uvidevajo važnost kmetijskega pouka, zato uspehi ne bodo izostali.

Trata. Zimski kmetijski tečaj v Poljanski dolini je bil slovesno zaključen dne 18. februarja t. l. v narodni šoli na Trati. Ta kulturna prireditve je izvanredno dobro uspela in sicer tako z ozirom na poljudni pouk, kakor v organizatoričnem pogledu. Sodelovali so s temeljito pripravljenimi predavanji gg. sreski načelnik dr. Ogrin, sreski kmet. referent Sustič, ravnatelj ing. Šabec, sod. predstojnik dr. Prešeren, šol. upravitelj Rebolj, veterinar Goljar in žum. svet. ing. Kraut. Povprečna udeležba je znašala 150, najvišja pa 245 oseb na predavalno uro. Vodja tečaja ref. Sustič je po vsakem kmet. predavanju razdelil med udeležence veliko število specialnih poučnih letakov, načrtov in izvornih stro-

Mladina

G. Gomišček:

Nova pota naše mladine

Vsi narodi polagajo veliko važnost na vzgojo mladine. Mladina je bodoči činitelj države, kulture in gospodarstva. Njej bi morala v prvi vrsti družba posvečati vso pažnjo. Danes imamo vse mogoče načine kako naj se mladina vzgaja v dobre, vztrajne in borbené državljane. Vsem mogočim športom se pripisujejo dobrine pri vzgoji, a eno vedno pozabljamo. Kaj nam pomagajo vse atletske postave in vsi borci na športnem polju, ako pa med njimi ni duhovne in idejne borbenosti. V močnem telesu naj bo tudi močna ideja in vera v zmago te ideje za visoke cilje koristne skupnosti in ne samo pojedincu.

Naša kmetijska mladina mora na pot idejne borbenosti. Borbenost in samozavest sta činitelja, ki ustvarjata čudeže in ki sta predpogoj vztrajnosti. Kajti pri ideji vztrajajo samo oni, ki so res borbeni in samozavestni, in oni ki čutijo vso veličino ideje.

Dajmo mladini ideje in vzgajajmo jih v ponosu, da so sinovi vasi mogočni, ker so neodvisni, ker njim zapoveduje samo Bog.

Iz kmetijskih mož, fantov in deklet moramo vzgojiti nove pionirje, ki bodo delali kar so delali njih očetje, a s ponosom, da so oni tisti, ki drže svet po koncu.

To nam manjka na naši vasi, a to pride. Naloga one inteligence, ki je izšla iz vasi je, da svoje znanje dá tudi onim, katerim največ dolguje, svojim kmetijskim tovarišem. Ne izneveriti se vasi s klobukom »gospode«. Naša dolžnost je, da ostanemo vasi zvesti in še več — pokorni. Na vasi je zibelj naše državne moči, vas je svetišče jezika in naše kulture, vas je vir našega blagostanja. Da, vas je tista, ki ustvarja državo. To si mora zapomniti vsak naš mož, fant in dekle, vsaka naša mati.

Ponosni, samozavestni, pošteni in delaven mora biti naš kmetijski fant in vsako naše dekle. Zavedati se mora, da je on tisti, ki kljubuje vsem in vsemu in da on hrani svetinje naroda. Ponižnost je lepa čednost napram očetu in materi, a ne napram drugim. Ponižnost je sramota, ko človek terja svoje pravice. Bodi človek napram človeku in stvarstvu. A bodi ponosen, in vedno pripravljen, da koristiš, ne škodiš. To naj bo v duši naše mladine.

Orla vas. V nedeljo 13. t. m. je priredilo »Društvo kmetijskih fantov in deklet Zimzelen« redavanje v tukajšnji šoli s pričetkom ob 3. uri pop. Predaval je znani mladinski organizator in kmetijski prosvetni delavec tovariš ravnatelj Gomišček iz Celja o temi: »Kmet in trgovina«. Predavatelj se je v svojem uvodu dotaknil početka trgovine in njenega razvoja ter v pravi luči pokazal odnose, v katerih se nahaja kmet napram trgovini. Razkril je razne trike in druge skrivnosti trgovine, o katerih naši kmetijski ljudje malo ali sploh nič ne vedo, in dokazal, da kmetijski ljudje največkrat plačajo takšne dobro premišljene načrte veletrgovine, katerih bi se z lahkoto izognili. V svojih izvajanjih je prišel do zaključka, da ima lahko tudi kmet na trgovino močan vpliv, za kar pa se mora organizirati v zadrugah. Kmet ima priliko, da se z lastno močjo postavi v bran proti izkoriščanju trgovine, ker je on kot producent ob enem lahko trgovec in to bo moral tudi postati, če si bo hotel zagotoviti svoj obstanek. Predavanje je bilo zelo poljudno in prav prikladno našim kmetijskim razmeram in potrebam, kar se je opazilo tudi iz zanimanja poslušalcev, ki so bili društveni člani in obiskovalci kmetijsko-nadaljevalne šole, in kateri so ob koncu nagradili tovariša predavatelja z burnim aplavzom.

Zg. Hudinja pri Celju. Ustanovni občni zbor našega »Društva kmetijskih fantov in deklet« se je vršil v nedeljo, dne 6. marca t. l. v prostorih tovariša Črepinška. Zbora so se v prav lepem številu udeležili fantje in dekleta. Pred občnim zborom je predaval vodja zemljiške knjige v Celju g. Mikuletič o ustroju zemljiške knjige in pri tem opozarjal navzoče na napake, ki jih delajo pri vpisih in izbrisih v zemljiški knjigi. S predavanjem so bili vsi prav zadovoljni. — V ostalem je bil občni zbor prav živahen in so si fantje in dekleta napravili lep načrt za nadaljnje društveno delovanje. Pri volitvah je bil izvoljen z malimi izpremembami pripravljalni odbor s predsednikom tovarišem Zupancem na čelu. Nato sta govorila tovariša Gomišček in Kronovšek o kmetiskem pokretu in nalogah in ciljih naših društev. Obema govornikoma so navzoči pazno sledili. — Od novega društva pričakujemo, da bo v polni meri vršilo svojo nalogo med kmetijsko mladino in dajalo obilo pobude tudi sosednjim vasem.

Matija Založnik, petdesetletnik!

Rojen je bil v Notranjih goricah kot sin prave kmečke korenine — da bi pa imel toliko nadarjenosti in sposobnosti brez vsake učne dobe in tudi brez šolanja, pa malokdo toliko kot naš Matija.

Da bi pa kdo obhajal pet jubilejev naenkrat, kakor on, da bi vaščani imeli koga tako

radi, kot imamo njega, pa ne pomnimo še v naši vasi.

Mi »goričovci« ne hvalimo radi svoje vasi in tudi ne svoje vrline, ampak ko je pa obhajal naš jubilar svojo petdesetletnico, dvajsetletnico odborništva in članstva pri gasilnem društvu, desetletnico, kar je voditelj in načelnik tega društva, ter desetletnico, kar je začel zidati gasilni dom v naši vasi takorekoč z golimi rokami in prazno blagajno — le njegovi požrtvovalnosti se imamo zahvaliti, da danes stoji ponosni dom v naši vasi — je pa naša dolžnost, da to pove-mo širši javnosti. Da bi imeli več takih mož, koliko srečnejša bi bila naša domovina.

Dolžnost D. K. F. i. D. je, da se našemu jubilaru prav posebej pokloni in mu čestita ob tej priliki, kajti tudi ono uživa sadove njegovega dela, ker ima gostoljuben krov v gasilnem domu.

Iste dolžnosti ima tudi Sokolska četa, katera ima poleg čitalnice, gledališkega odra tudi telovadnico v gasilnem domu.

Cela občina Brezovica, posebno pa vas Notranje gorice mu tem potom iskreno čestita in kliče še na mnoga leta, kajti naš Matija je tisti, ki je dal prvi pobudo za postajališče v Notranjih goricah, katero je neprecenljive vrednosti in koristi za celo občino.

Še mnogo let!

Uspeh vinskega sejma v Ljutomeru

Vinarska podružnica v Ljutomeru je priredila v zvezi z gornjeradgonsko vinarsko podružnico vinsko razstavo, katerega se je vršila v sredo 9. marca 1932 v dvorani gostilničarja g. Julija Strasser v Ljutomeru.

V lično opremljeni in lepo okrašeni dvorani, je bilo razstavljenih okrog 300 vzorcev in to od navadnih do najfinejših sortnih vin, iz ljutomersko-ormoškega, gornjeradgonskega in štrigovskega vinarskega okoliša.

Posebna komisija, sestojeca iz vinarskih in kmetijskih gg. strokovnjakov, je dan pred razstavo v torek 8. marca 1932 ocenila razstavljena vina, od katerih je bilo precejšnje število ocenjenih z najvišjo ocenjevalno točko (5), večina vin pa s prav dobro ocenjevalno točko (4), kar znači, da so bila na razstavi res tudi izbrana fina vina.

Po uradni otvoritvi predsednika vin. podr. g. Frica Zemljiča se je razvila zanimiva poskušnja vin, sklepale so se kupčije, saj je bilo prodanih okrog 1000 hl vina, dokaj pa je še vinogradarjev, kateri so z interesi v pogajanjih, kajti kupci dobro vedo, na najbrž tako kmalu ne bo dobiti v vsakem oziru popolnih in tako odličnih vin kot jih imamo letos.

Zanimiva je bila primerjava poedinih sort, medseboj iz raznih vrhov, vsak vinogradnik je imel priliko, da primerja svoj pridelek z drugimi vini, ter tako spoznava razna sortna vina, njih aroma itd. Kateri se je količkaj zanimal in primerjal razne sorte med seboj, za tega je bila razstava tudi zelo poučna.

Posebno pozornost so vzbujale nekatere specialitete kot: muškatelec, dišeči traminec, rulanec, beli burgundec itd. primerjava teh je bila, kar se tiče vrhov in okrajev izvanredno zanimiva.

Vinski sejem je bil prav dobro obiskan, saj je bila dvorana celi dan neprenehoma nabito polna, došlo je precej interesentov, kljub temu, da je neka kletarska zadruga nalašč isti dan ob isti uri priredila vinsko poskušnjo.

Vsem, ki so na katerikoli način pri prireditvi sodelovali in pripomogli, da je vinska razstava v vsakem oziru tako dobro uspela, izreka vinarska podružnica v Ljutomeru najiskrenejšo zahvalo.

Rodovniški pregledi in premovanje živine

V prihodnjih dneh priredi »Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug za pincavsko goved« v Kranju, pri svojih članicah živinorejskih zadrugah vrsto pregledov zadrugne rodovniške živine, združeno s premovanjem. Sedaj spomladi pride na vrsto ena tretjina rodovniške govedi, v jeseni druga tretjina in v prihodnjem letu pa tretja tretjina. Vse te prireditve imajo namen priprave za zvezino razstavo rodovniške govedi pincavske pasme, ki se bo vršila v letu 1934. Rodovniški pregledi združeno s premovanjem, se vršijo na sedežih posameznih živinorejskih zadrug in sicer v sledečem redu: Cerklje, dne 18. marca 2. pop.; Mavčice, dne 23. marca ob 8. dop.; Smlednik, dne 23. marca ob 2. popoldne; Trstenik, dne 21. marca ob 2. pop.; Hrastje, dne 22. marca ob 8. dop.; Naklo, dne 22. marca ob 2. pop.; Smlednik, dne 23. marca ob 2. pop.; Stražišče, dne 24. marca ob pol 11. dop.; Žabnica, dne 24. marca ob 3. pop. — Skupno bodo te zadruge postavile na pregledne prostore preko 400 glav rodovniške govedi. Za te prireditve je banska uprava prispevala 12.000 Din. Živinorejcem toplo priporočamo, da se v obilnem številu udeležijo teh premovanj, da se podrobneje seznanijo z delom v selekcijskih zadrugah, ki so ga naši Gorenjci vzeli tako resno. Upamo, da na tem začetnem delu vztrajajo, ker le potom smotrene organizacije je mogoča rešitev naše kmetije.

Novice

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci!
Zahtevajte v vsakem gostilniškem
lokalu, kamor zahajate in dajete
zaslužka, »Kmeti list«!

Domače vesti

Sladkor za prehrano čebel. Finančno ministrstvo je odredilo, da smejo finančne direkcije izdajati čebelarjem dovoljenja za nakup sladkorja za prehrano čebel, ne da bi jim bilo treba plačati državno trošarino. Ta sladkor se bo pa poprej denaturaliziral.

Sneg ubil otroka. V Knezdolu ima gostilno Zadobovšek Martin, po domače Stojc. To družino je zadela pretečeni četrtlet huda nesreča. Dveletna hčerka Karolina je stala pred hišo, ko se je baš vsul sneg s strehe in zasul dete, ki je bilo takoj mrtvo.

Smrt pri popraviljanju hiše. V Titelu pri Novem Sadu se je pripetila huda nesreča. Tamkajšnji posestnik Ober je na svoji hiši nekaj popraviljal, pri tem pa mu je padlo na glavo težko bruno ter mu razbilo lobanjo. Ostal je na mestu mrtve.

Miš je povzročila požar. V bosanski vasi Potočanih je nastal požar, ki je vpepelil dom siromašnega kmeta. Zanimivo je, da je požar povzročila miš. V sobi se je nahajala mala železna peč, v kletki pod sobo pa je bilo spravljeno seno. Tla sobe so bila v slabem stanju, ki so ga še poslabšale miši, ki so pri peči izglodale tla, tako da je nastala luknja v podu nad senom. Ko je kmet v sredo zakuril peč, je skozi mišjo luknjo v podu padel žareč ogorek na seno. Nastal je požar in hiša je pogorela do tal.

Smrt zaradi ošpic. Ze več mesecev divjajo med litijsko šolsko mladino ošpice, zlasti mnogo obolenj pa so zahtevale zadnji čas, ko je domala 80% vse šolske dece odsotne zaradi obolenja. Bolezen sicer ni nevarna, dokler nima komplikacij, vendar pa je za posledicami ošpic pred dnevi umrla 9-letna deklica nekega ponoviškega posestnika.

Zaradi cigarete ga je ubil. Pri Gradačcu sta se sprla na cesti kmeta Ilija Nikič in Peter Juriša. Nikič je prosil Jurišo, naj mu da cigareto, češ, da ga bo sicer ubil. Juriša seveda ni vzel njegove grožnje resno in mu cigarete ni hotel dati. Nikič je pa potegnil nož in zabodel Jurišo naravnost v srce.

Banovinski prispevki za napravo gnojišč. Kraljevska banska uprava je izdala določila, po katerih se priznavajo banovinski prispevki za napravo gnojišč in gnojničnih jam. Zanimanci, ki si žele urediti gnojniščne jame, naj se zglase pri mestnem kmetijskem referentu (ekonomat mestnega načelstva v torkih ali v petkih od 10 do 12 ure dopoldne), kjer dobe natančne podatke. Prošnje bo vlagati na mestno načelstvo. Vlaganje prošnje in osebne prošnje na banski upravi bodo brezuspešne.

Dve nesreči. V Stražišču pri Kranju se je ponesrečil 18 letni posestnikov sin Vinko Štok iz Kranja, ki je pri telovadbi tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. — Katarino Šubič, 8 letno posestnikovo hčerko iz Loma nad Kranjem, je zgrabil gepelj slamoreznice za desno nogo in jo hudo poškodoval.

Sv. Lovrene v Sav. dol. Na praznik Sv. Jožefa, dne 19. t. m., se bo vršil ustanovni občni zbor »Društva kmetijskih fantov in deklet« v društvenih prostorih v Št. Lovrencu s pričetkom ob 3. uri pop. V imenu Zveze kmetijskih fantov in deklet bo govoril tovariš Kronovšek, krajše predavanje bo pa imel tovariš ravnatelj Gomišek iz Celja. Fantje in dekleta iz Št. Lovrenca in okolice, vsi na občni zbor!

Kmetijska družba v Ljubljani obvešča tem potom javnost, predvsem pa svoje člane v bivši mariborski oblasti, da ni identična s »Kmetijsko eksportno zadrugo v Mariboru« in tudi ni z njo v nikakih zvezah. Kmetijska družba je stanovska organizacija slovenskega kmeta, katere delokrog je natančno določen v njenih pravilih, in ki se ni nikdar bavila s kakim zavarovanjem.

Podganji teden v Zagrebu. Zagrebčani so se spravili na podgane in mestna občina je pokrenila energično akcijo, da zatro to škodljivo golazen. Za zatiranje podgan bo žrtvoval Zagreb pol milijona Din. Mestna občina je proglasila takozvani podganji teden, ko bo moral vsak lišni posestnik in posestnik v svoji hiši odnoso na svojem zemljišču nastaviti podganam sirup.

Čista kri — zdravo življenje! Zato se dandanes povsod pobrigajo, da se pravilno cirkulacijo krvi podkrepiti s športom in pitajmi kurami. Za zadnje uživajo posebno rado preizkušeni »Planinka-čaj Bahovec«.

Vesti iz sveta

Nov polet v stratosfero pripravljajo v Leningradu za prihodnje leto. S posebnim balonom se nameravata dva sovjetska inženjerja dvigniti 20.000 m visoko.

Strahote romanja. V Patni (Indija) se je zbralo ogromno število romarjev. Ker jim niso takoj odprli svetišča Aroraj, so začeli oblegati tempelj, pri čemer je nastala takšna gneča, da so 18 oseb pohodili do smrti.

Plavanje v francoskih šolah. Pariška zbornica je sprejela zakon, ki določa, da se uvede plavanje med obvezni šolski pouk v ljudskih in srednjih šolah.

Prvi ruski zrakoplov. Poročajo, da so v Rusiji pravkar dovršili prvi vodljivi zrakoplov Zepelinovega tipa. Zgradili so ga v Leningradu in v kratkem se bodo začeli z njim poskusni poleti.

Brezmesni dnevi na Grškem. Grško notranje ministrstvo je izdalo odlok, da se morajo Grki od 14. marca dalje postiti trikrat na teden. Meso se ne bo smelo prodajati ob sredah, četrtkih in petkih.

Milijon podpisov na memorandum za mir je zbrala češko-slovaška organizacija katoliških žena. Memorandum so poslali v Ženevo.

Šest sodov zlata je padlo v vodo. V francosko pristanišče Cherbourg je prispel iz Amerike parnik s 426 sodčki zlata v vrednosti 600 milijonov frankov na naslov francoske narodne banke v Parizu. Pri iztovarenju se je pa utrgala na žerjavu ena izmed verig in 6 sodov zlata v vrednosti 8 milijonov frankov je padlo v vodo. Ker je na tem kraju obrežje zelo mehko in tvori prav za prav le globoko blato, se do sedaj še ni posrečilo najti zlata.

Zaprtje. Dolgoletne izkušnje v bolnicah poučujejo, da raba naravne Frane-Jožefove grenčice odvajanje izborna urejuje.

Nemčija je doslej plačala okrog 68 milijard vojne odškodnine.

Židovska republika se bo po poročilih osnovala v Rusiji. S tem hočejo Sovjeti pomirjevalno vplivati na milijone Židov, ki prebivajo v Rusiji, ravnotako pa opozoriti Žide izven Rusije, da se njih isticem daje v Rusiji možnost samostojnega življenja.

Amerika je poslala v Tih ocean, morje, ki loči Ameriko od Azije, svoje vojne ladje. Ameriške oblasti sicer zatrjujejo, da gre le za vojaški manever, splošno pa sodijo, da gre za protijaponsko demonstracijo.

Komedija z razorožitvijo. Povsod se danes razširja in povdarja misel splošne razorožitve, ki naj bi prinesla človeštvu mir in složno sodelovanje. S to mislijo pa je velik križ! Te dni je pomočnik ameriškega vojnega ministrstva izjavil, da zamore Amerika v primeru vojne takoj preurediti 12.000 industrijskih podjetij v podjetja, ki bodo izdelovala vojno municijo in razstrelivo.

V kitajsko-japonski vojni je v bojih pri mestu Šanghaj padel tudi Slovenec Julij Mraz, ki se je udeležil boja kot ameriški Slovenec na strani Kitajcev.

Ob rusko-rumunski meji je 8 družin hotelo prekoračiti brez dovoljenja zamrzlo reko Dnjester. Ko so že bili sredi reke, jih je opazila ruska obmejna straža ter pričela nanje streljati. 12 oseb je obležalo mrtvih na ledu, drugi pa so srečno prekoračili reko ter se rešili na rumunsko ozemlje.

Na južnem Balkanu, posebno v nekaterih delih Grčije, je zadnje dni zapadlo mnogo snega. Posamezni kraji so popolnoma odrezani od sveta, njih prebivalcem pa preti lakota. Promet za živila ter osebni promet se vzdržujeta le z aeroplani.

Nemčiji so te dni pogojno podaljšali kredit v znesku 100 milijonov dolarjev.

Francija je posodila po vojni raznim državam nad 15 milijard frankov, med temi Češko-slovaški 600 milijonov frankov za dobo petih let.

Gospodarstvo

Iz Zagreba poročajo, da je japonska vlada naročila pri tamkajšnji zbornici za kože in usnja za več milijonov usnja, ki ga Japonci potrebujejo za izdelavo vojaških usnjenih pasov.

Zunanja trgovina Jugoslavije v letošnjem januarju je bila sledeča: izvoz 188.000 ton in 218 milijonov Din (lani 255.000 in 384 milijonov); uvoz 55.000 ton in 228 milijonov ton (89.000 in 410 milijonov).

Trgovinska pogodba z Italijo. V Rim so odpotovali jugoslovanski delegati, da sklenejo z Italijansko vlado novo trgovinsko pogodbo. Italija se je namreč začela upirati, ker je Jugoslavija mnogo več blaga izvažala v Italijo, kakor ga tam naročala. Iz Italije smo prejeli za 493 milijonov blaga, izvozili v Italijo smo ga pa za 1199 milijonov.

Nežigosani tisočdinarski bankovci od 1. marca t. l. za javni promet niso več veljavni. Zamenjava jih od tega dne dalje le Narodna banka.

Ustanovljenih je bilo v Jugoslaviji v preteklem letu 69 delniških družb z osnovno glavnico 280.600.000 Din. Številne družbe so zvišale glavnico za 162.500.000 Din.

Izvoz iz Jugoslavije v Grčijo izkazuje v preteklem letu 424 milijonov draham, izvoz iz Grčije v Jugoslavijo pa samo 31 milijonov draham; v tej relaciji smo bili torej visoko aktivni.

Izvoz perotnine iz Ogrske je narasel od leta 1931 po teži od 378.000 na 834.000 met. stotov, torej za več kot 100 odstotkov, po vrednosti je pa padel od 83,4 na 75,5 milijonov pengö, za več kot 10 odstotkov.

Bolgarski sladkorni kartel bo razpuščen, ker ne odgovarja zakonitim določbam. Vest o razpustu je napravila v Bolgariji zelo ugoden vtis.

Poraba vina v Češkoslovaški je bila v preteklem letu s 510.000 hektolitri za 11 odstotkov večja kot v letu 1930; obratno je pa padla prodaja sadnih sokov od 74,7 na 62,7 tisoč hektolitrov.

Kdor potrebuje okrepčila, posebno kdor je zaposlen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jačanjem mišic in kit, kakor tudi s pospeševanjem krvnega toka s Fellerjevim Elsafluidom, tem preizkušenim domačim sredstvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 344, Sav. banovina.

Vse zaupnike, ki so prejeli od uprave Kmetškega lista pole za zbiranje naročnikov, prosimo tem potom, da iste po možnosti čimprej vrnejo!

Uprava.

Kdo še ubija naše mlekarstvo?

Skoro vsak dan vedo povedati naši časopisi kaj o mlekarstvu; da je zašlo v krizo, da je na eni strani premalo razvito, a na drugi strani pa, da se je skoro že preveč razmahnilo in da bi bilo dobro, ko bi prenehali z ustanovitvijo novih mlekarin.

Svoj čas sem napisal par besed v eden naš tedenski list o »Kupčiji z mlekom in mlečnimi izdelki po naših mestih do sedaj in v bodoče«. Tu sem obrisal snago mlečnih krošnjarjev (ki žal, še danes tu in tam vršijo to, za nje nebodigatreba obrt, navzlic prepovedi kr. banske uprave). Opisal sem tudi prodajalne v mestih, ki nosijo zvonec napis »Mlekarna« in kaj vse se v njih prodaja. Danes pa hočem na kratko omeniti o malih, ročnih posnemalnikih in njih rentabilnosti za kmeta-posameznika.

Kakor vsaka industrija, tako tudi ona za mlekarne stroje gleda, da čim več razproda svojih izdelkov. V to svrhu zaposli lepo število potnikov, katerih glavna skrb je, njih firmo dobro zastopati in skrbeti za svojo provizijo.

Ti gospodje so, oziroma morajo biti tehnično dobro podkovani in kar se tiče mlekarstva, so teoretično pravi mojstri. Oni znajo kmeta do procenta podučiti, kakšni dohodki da se mu bodo stekali k hiši, ako si nabavi pri njih mal ročni posnemalnik. Vedo povedati, kako se mleko posname, kako dobro maslo se da napraviti in da se dobro proda v mestu; posneto mleko pa še zastoj doma ostane za prašičke, ki tudi precej zaleže.

Vsi ti nauki se dajo kar z odprtimi usti poslušati, saj cena ni tako ogromna, da je ne bi zmogel kmetič za to novo »mašinc«, nastane pa vprašanje (kar pa ne ve povedati noben agent) kako se bo ta reč praktično rentirala?

Na to vprašanje si odgovorimo tako-le: Najprej moramo znati, s koliko količino mleka razpolagamo dnevno in ali se izplača investirati okrog 2000 Din v stroj, ki nam bo posnemal mogoče 10 l mleka dnevno.

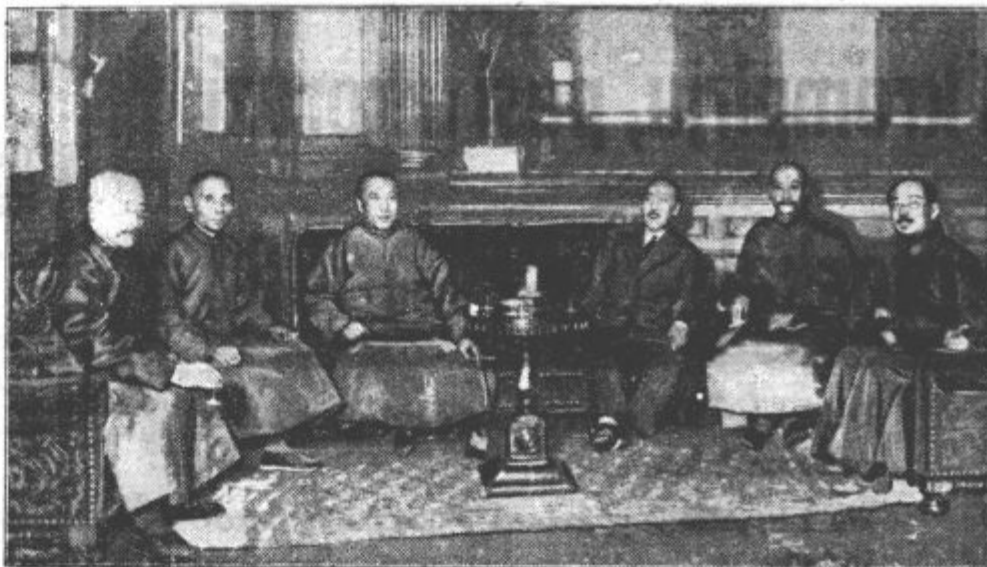
Kaj pa čas, ki ga potroši gospodinja pri sestavljanju, posnemanju in umivanju tega stroja — ta tudi nekaj stane.

Izdelava masla je tudi precej komplicirana reč in v pomanjkljivih tehničnih pripomočkih — kaj slabo obnese.

V mestu na trgu vidimo gospodinjice, ki imajo vsaka par komadov masla naprodaj. To maslo je vsako druge barve, okusa in kvalitete. Prodaja se pač, kakor je kateri sreča mila. Če ne gre drugače, pa za bagatelno ceno, samo da gre »kšeft«.

Tako si ubijamo sami — naše mlekarstvo in ceno.

Kakor pri vsaki industriji, tako tudi pri mlekarstvu velja postaviti na trg samo enotno in prvovrstno blago. To pa ne doseže posamezni kmet doma, ampak se mora osnovati močna mlekarška zadruga, ki se naj opremi s prvovrstnimi stroji in v katero naj se nastavi izvežbauega

Narodna vlada samostojne Mandžurije

mlekarja, ki si bo znal sam vzgojiti donašalce, oziroma producente mleka tako, da bo iz njega z lahkoto izdelal to, kar se še vsaj za silo proda.

Ureditev dobre mlekarne res ni poceni, vendar pa, če pregledamo okoliš, na katerem je okrog petdeset malih ročnih posnemalnikov (od katerih je nemara že tretjina izročena v podstrešju rji) — da je v teh investiran kapital, ki bi skoro zadostoval za eno zgoraj omenjeno zadrugo.

Tistim gospodom pa, ki vam ponujajo male posnemalnice in ki organizirajo male, slabe mlekarne za mal denar, povejte, da je to le delo za njih provizijo, ki jim je dobra funkcija od njih organizirane mlekarne malo mar, ker so še vse take mlekarne šle v nič.

Vi pa, dragi kmetovalci, kadar se odločite za gradbo mlekarne zadruge — se najprej sprašajte, ali ste dovolj zreli za združeno delo in ako ste se enkrat v tem zedinili, vam gotovo uspe.

Obrnite se pa za nasvete še k našemu Centralnemu mlekarškemu društvu v Ljubljani, ki vam bo šlo vsestransko na roko.

Andrej Merslavič.

Čudaki

Na svetu živi mnogo ljudi, ki se od drugih prav močno razlikujejo po svojih navadah. Če je razlika prav posebno velika, pravimo takemu človeku »norec«, če pa je razlika manjša, imenujemo takega človeka »čudaka«. Med »čudaki« je pa v resnici mnogo zelo pametnih ljudi, ki so pa toliko sami-svoji, da si ne dajo načina svojega življenja narekovati od svoje okolice.

Med čudake prištevamo prav radi razne zbirkarje in res je kar neverjetno, kaj ljudje vse zbirajo, od rastlin do hroščev in pisemskih znamk.

Tako je zbiral angleški lord Churchill (reci: Čerčil) zobe zločincev, ki so jih obesili, neki Amerikanec pa je zbiral lase morilcev. V mestu Rapallo je zbiral neki zdravnik vse mogoče vrste umetnih nog, od navadne berglje do najbolj umetne proteze. Gledališki igralec Barry je zbiral napise z vinskih steklenic; vse take napise je nalepil v debelo knjigo; neki cirkuški igralec pa je zbiral napise z raznih škatlic za vžgalice.

V Monakovem živi star bogataš, ki je v 10. letih nabral nad 500 tožb zaradi neplačanih dolgov. To zbirko tožb je dosegel s tem, da je sam delal dolgove, kjer je le mogel, potem pa se je dal tožiti.

Čudaki so tudi statistiki. Neki statističar je n. pr. izračunal, da se ljudje na vsem svetu vsako leto najmanj 130 milijard-krat vprašajo drug drugega: Kako vam pa gre?

Zakaj ljudje jecljajo?

Ljudje, ki jecljajo, so veliki reveži. Sosedje se jim posmehujejo in jih dražijo, oni sami si pa ne vedo pomagati; to pa »jecljavcem« njihovo življenje silno greni.

Ljudje imajo jecljavce navadno za duševno omejene. To pa ni res. Najnovejše preiskave so dognale, da imajo ti nesrečneži silno razvito duševno življenje, in to njihovo duševno življenje se razvija tako naglo, da njihovim mislim jezik kot organ govora ne more slediti in zato se jim govor »zatikuje«.

Na podlagi tega spoznanja so prišli tudi na to, kako se da jecljanje najlažje ozdraviti. To dosežejo s tem, da takemu nesrečnežu natanko pojasnijo njegovo bolezen in njene vzroke, da se navadi misliti bolj počasi. Kakor hitro je doseženo to, potem tudi jezik mislim lahko sledi in bolnik se polagoma popravi.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35/1

Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Pravila proti plačila Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

Cedila, zehtare in kante

kupite najceneje v **MLEKARNI KRIŠTOF, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 50.**

D L A K O

srne in druge divjačine kupi

J. ORAZEM
RIBNICA, DOLENJSKO

Velika

je Vaša korist, ako pišete še danes po novo, veliko kolekcijo volnenega blaga, svile, delena in drugih modernih tkanin za fine damske, dekliške in otroške obleke. — Izbira ogromna.

Cene letos globoko znižane!

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 63

Vzorci in ceniki zastoj!

Pri krompirju, pesi in koruzi

se splača uporaba

Nitrofoskala-Ruše nad 100%

Pridelek: 300 q krompirja oziroma 600 q pese na 1 ha.

Na 1 k. jutro je potreba 250 do 300 kg nitrofoskala.

Kmetovalci, naročajte skupno preko svojih zadrug, Kmetijskih podružnic ali občin pri

Tvornici za dušik d. d., Ruše

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče
Emaljne in blago ku-
ostale lake pite dobro,
Ojinate barve solidno in
Lanene tropine po zmer-
nih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarneolja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA - MEDVODE - DOMŽALE
Ekspozitura Beograd
Podružnica: Maribor, Novi Sad. Lastnik: Franjo Medić

1000 Din plačam

ako Vam RADIO BALZAM ne odstrani: kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Pošiljam Vam 2 dolarja za odgovarjajočo množino RADIO BALZAMA. Rojak g. Lapornik mi je dal 1 lonček tega čudežnega zdravila. Nešteto dolarčkov sem že porabila, a brez uspeha. Sedaj mi pošlite zame in znanje, ker vidim velik uspeh. Spoštovanjem Pavlina Glogovšek, Box 188, Blaine, Ohio, Amerika.

Zahtevajte povsod samo „RADIO BALZAM“! Po pošti franko: 1 lonček 10 Din (predplačilo), na povzetje 18 Din, dva 28, trije lončki 38 Din pošlje

R. COTIČ,

Ljubljana, VII, Kamniška 10a (Janševa)

Jajca za valenje

od čistokrvnih štajerk, Rhode Island kokoši, Chacki Kampbell rac, Indijskih tekačic in turških gosi, kakor tudi 1 dan stare piščance in račke razpošilja
PRVO DRAVINJSKO PERADARSTVO
B. ŽAGAR, Slov. Konjice
Dravska banovina

Preklic.

ŽVAB MATEVŽ, krojač, Lesce, obžalujem, kar sem govoril o RUDOLFU POTRATA in preklicujem kot neresnično.

Nov poklic

za dame in gospode z ureditvijo strojnega pletilstva doma. — Zajemčen zaslužek okoli 1500 Din mesečno, ker odjemljamo naplato blago, plačamo delo za pletenje in dobavimo prejo za predelovanje. Pišite še danes po brezplačne prospekte na:

Domača pletarska industrija št. 87,
JOSIP KALIŠ
MARIBOR
Trubarjeva ulica 2.

Pristopajte h Kmetijski Matici!

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ul. 5

VELIKA ZALOGA
suknenega blaga za moške in ženske obleke
Lea izbira suilenih ruf in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljeno 1839

Svetovna semena
so preizkušena in najboljša

Ako takih semen v Vašem kraju ni dobiti, potem se obrnite na veliko trgovino s semeni

Josip Urbanič, Ljubljana
Miklošičeva c. 8 (nasproti hotela „Union“)

Cenik vseh vrst semen za vrt, travnik in polje je brezplačno na razpolago, le pišite poni.

EKONOM

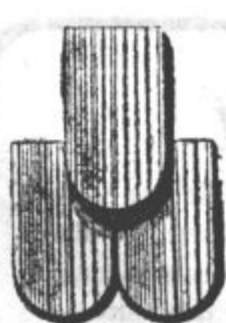
OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA
V LJUBLJANI

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, specerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica št. 7

V vsako kmetško hišo Kmetijsko Matico!

Cpeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM« LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

